Pandekagehuset

I sommeren 2019 banede jeg mig vej gennem brombærkrat, kaprifolier og løvtræer ind til Græshoppestien 9a, matr. 56b. At se det lille hus og kikke ind gennem dets vinduer, var som en tidsrejse tilbage til 1950'erne.

Ebbe Arentoft fortæller: *"Min mormor, Agnete Kjær, købte en grund på Østerlyng, matr. 56b, det nuværende Græshoppestien 9a. I begyndelsen af 1950'erne eksisterede Græshoppestien ikke. Fra min mormors grund førte en markvej, eller rettere et par hjulspor, over Jakob og Ingeborgs mark forbi deres gård og lige op til Rørvigvej.*

Da min mormor opførte et sommerhus, bestående af et lille køkken og et lille soveværelse og et das lidt væk fra huset, hjalp Jakob med at få huset opført på betonpiller. Der var også en lokal håndværker med til det. Senere blev bygget en stue til huset. Når man ser på den ældste del af huset, er det meget mere solidt bygget, især loftbjælker er af god kvalitet. Hvorimod tilbygningen, der er loftbjælker og træværk ikke af nær så godt træ.

Huset på 20 m^2 kunne ikke opvarmes, og der var altid råkoldt og fugtigt, når vi ankom. Der skulle luftes grundigt ud. Huset havde petroleumslamper. En natmand kom om natten og tømte latrinspanden i dasset. Da natmanden stoppede, så måtte man selv klarer det. Jeg husker, at vi gik med latrinspanden hen i et hjørne af grunden, hvor indholdet så blev gravet ned i jorden.

Når vi skulle der op på Østerlyng, så tog vi toget til Holbæk, hvor vi skiftede til Odsherredsbanens tog. I Nykøbing gik der bus til Rørvig, som vi tog med og steg af ved Jacobsvænge. Derfra gik vi ned med taskerne indeholdende tøj og madvarer.

Huset var ikke isoleret, så det kunne ikke bruges om vinteren. Vi kunne allertidligst benytte det i weekenderne fra påske og var vejret lunt, frem til midt i oktober. Når min mormor skulle der op første gang i sæsonen, så blev der lejet en vognmand, fordi der skulle rigtig meget tøj, toiletartikler og købmandsvarer derop. Det kan lyde flot i vore dage; men sådan gjorde man dengang, når man ikke selv havde bil. Det var en lokal vognmand, og han kørte også efter sidste weekend om efteråret.

Jakob var nu en gammel mand og ved at drosle ned. Han udstykkede matr. 53a i flere parceller i 1958. Grundene langs Fyrrestien blev solgt og bebygget før dem langs Græshoppestien. Jeg husker, at Jakob havde et par kvier gående på marken og havde et dueslag på laden. Mine kammerater og jeg spillede tennis på marken. Der var ingen bevoksning, i hvert fald ikke af nævneværdig højde. Vi kunne se kirketårnet på bakken inde midt i Nykøbing. Købstadens huse var skjult af træerne i byen.

Den 10. maj 1960 solgte min mormor en grund optil Græshoppestien. Erik Holm var fenrik i Forsvaret, og han byggede sommerhus på Græshoppestien, matr. 53s. Min mormor, der havde været vandt til at gå fra sin grund og op af Jacobsvænge til Rørvigvej, var ked af det. Hun var oppe i årerne og syntes, at tingene skulle være, som de plejede.

Grundejerforeningen blev stiftet i 1965. Det var også i 1965, at min mor, Grethe Arentoft, overtog huset, 56b efter min afdøde mormor, Agnete Kjær. Jeg husker, at min mosters mand kørte min mor, min moster, min fætter, min kusine og mig op til sommerhuset i sin bil. Fire personer sov i huset, og min fætter og jeg lå i telt. Teltet var slået op på grunden, og det var meget hyggeligt. Min mosters mand kørte hjem søndag aften, fordi han skulle på arbejde. Han kom først op igen, da vi ved sommerferiens slutning skulle hjem.

I 1969 solgte Erik Holm Græshoppestien 11, matr. 53s til Inger Birch (og tobakshandler Svend Birch), og året efter vandt min mor, Grethe Arentoft, en sag om færdselsret over Inger Birch. I 1971 købte Inger Nielsen Græshoppestien 11 af konkursboet efter Birch.

Jeg kan tilføje, at vandforsyninger til huset i min barndom var brønden udenfor. Det var det dejligste vand. En dag da dækslet blev taget af, og mine forældre så, hvordan det kriblede med insekter på vandoverfladen, og der lå en død spidsmus. Så blev det besluttet, at der skulle installeres vand fra Nykøbing Vandforsyning.

I

Jeg var vel 16-17 år, da der i 1970 blev lagt vand og elektricitet ind i vores sommerhus med hjælp fra plejer Hans Hansen fra Askehaven. Han styrede processen og havde selvfølgelig uddannede håndværkere til at udføre arbejdet. Det var et fremskridt og en behagelighed, at huset nu kunne opvarmes med en varmeblæser indtil el-radiatorens indhold af olie var varmet op og kunne opvarme hele det lille sommerhus.

I køkkenet blev der samtidig med installation af vand og el indkøbt et køleskab i form af et lille barskab, som stadigvæk er i køkkenet. Før den tid var der i køkkenet en pumpe ved vasken. Madlavning foregik på et gaskomfur. Kosangas-flaskerne købte vi hos købmanden på hjørnet af Rørvigvej og Jacobsvænge. Den tomme tunge gasflaske skulle med op, hver gang en fuld blev købt. Det var nu ikke så svært at transportere flasken, for en trillebør løste det værste.

I den oprindelige del af huset, altså nu soveværelset, er der stadigvæk en kælder i form af en mindre brønd med lem. Der blev mad opbevaret, i tiden før barskabet blev indført. I kælderen lå smørret på kanten lige under lemmen og mælk og andre større varer i bunden.

I 1984 overtog jeg sommerhuset efter min mor. Det er mine forældres møbler og lamper, der er i huset. Men det er min transistorradio, der er deroppe. Om sommeren tog vi et lille TV-apparat med derop. Først havde vi en bordantenne tilsluttet TV'et, og den antenne kunne slet ikke fange signalet. Vi investerede i en antenne på taget; men det skete jævnligt, at den heller ikke kunne fange signalet.

Når det var mørkt, og vi skulle finde vej udenfor huset, så var det nødvendigt med en flagermuslygte eller lommelygte i hånden. Lysestagerne i stuen viser tidens udvikling fra høje stearinlys til bloklys til nu med fyrfadslys.

Hans Hansen fik min kone, Ditte, og jeg et godt forhold til. Ud over, at Hans var plejer, så solgte han ænder. Vi købte hvert år et par slagtede ænder hos ham. Hans holdt også øje med vores sommerhus, når vi ikke opholdt os der. Hans sørgede for, at der blev lukket for vandet om efteråret, og Hans skiftede også vinduer i huset.

Når Ditte, vores søn og jeg skulle til Nykøbing, cyklede vi fra Rosendalen og gennem den del af Askehaven, der ligger nærmest Nykøbing. Der boede Hans Hansen, så vi stoppe op og bankede altid på hans dør for at sige: Goddag. Overfor Hans' hus lå et gartneri, hvor vi kunne købe fine lækre jordbær. Gartneriet var ikke ret stort, så den ene af ægtefællerne har sikkert gået på arbejde ved siden af, for at de kunne få økonomien til at hænge sammen.

Vi cyklede også til fuglereservatet Hovvig, hvor nattergalene er kendt for deres kraftige, smukke sang, der især om natten kan høres vidt omkring. Vi cyklede mange ture over dæmningen på Hovvig. På Nakkehalvøen stod rapsmarkerne gule. Det var så flot et syn med rapsens kraftig gule farve op mod den blå sommerhimmel. Turen gik videre forbi Rørvig Mølle og hjem igen til sommerhuset. I de år var der mange stæreflokke over Nakke; men stæren ser man ikke mere meget til.

I 1980'erne benyttede Ditte og jeg en telefonboks på Rørvigvejen et lille stykke efter Lyngkroen på vejen mod Rørvig. Jeg er ret sikker på, at der ikke var en boks i grundejerforeningens område eller på Rosendalen. Efter min bedste hukommelse var der heller ikke en boks på Askehaven. For at finde en skulle man fortsætte ind til Nykøbing.

I 2004 fik vi nye naboer, da Birthe Jensen køber Græshoppestien11 af Inger Nielsen. Jeg har et godt venskab med Birthe og Carsten Riddersholm. Det er Birthe og Carsten, som kalder mit sommerhus for Pandekagehuset. Carsten og jeg taler tit sammen, også nu, hvor mit sommerhus er solgt til anden side."